



ENG4VOL

Zsebkönyv

Gyakorlati tanulságok a
polgári védelmi
önkéntesek
bevonásához



Co-funded by the
European Union

2026-os kiadás

ENG4VOL

Az ENG4VOL projekt a polgári védelemben való tartós önkéntes részvétel kritikus szükségletére ad választ. Az önkéntesek létfontosságú szerepet töltenek be elsődleges beavatkozóként olyan vészhelyzetekben, mint a természeti katasztrófák, az ipari balesetek és a közegészségügyi válságok. Hozzájárulásuk fontosságát felismerve az ENG4VOL a következőkre összpontosít:

- Stratégiák kidolgozása az önkéntesek motivációjának és elköteleződésének erősítésére.
- A jó gyakorlatok és a levont tanulságok megosztása az önkéntes-bevonás területén.
- A civil társadalmi szervezetek kapacitásának erősítése önkéntes csapataik támogatásában.

Az európai együttműködés és szakértelemcsere ösztönzésével az ENG4VOL hozzájárul az ellenálló közösségek és a felkészültebb önkéntes hálózatok kiépítéséhez.

KÖVESSEN MINKET

[Weboldal](#)

[LinkedIn](#)

[Facebook](#)

[Instagram](#)

[TikTok](#)



Co-funded by the
European Union

Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő vélemények és állítások a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek meg az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem vonható felelősségre miattuk. Projektszám: 2024-1-FR01-KA210-ADU-000250776.

A konzorcium

Négy polgári védelmi szervezet Franciaországból, Spanyolországból, Görögországból és Magyarországról, összefogva az önkéntes elköteleződés erősítéséért Európában.



FRANCIAORSZÁG · KOORDINÁTOR

Pompiers de l'Urgence Internationale (PUI)

Az ENSZ által tanúsított francia humanitárius szervezet, amely segítséget és támogatást nyújt a természeti vagy humanitárius katasztrófák által sújtott országoknak.



SPANYOLORSZÁG · PARTNER

Escuela Española de Salvamento y Detección con Perros (ESDP)

Nonprofit fejlesztési civil szervezet, amelyet a spanyol belügyminisztérium közhasznú szervezatként ismer el.



GÖRÖGORSZÁG · PARTNER

Hellenic Rescue Team of Attica (HRTA)

Önkéntes alapú, nonprofit polgári védelmi szervezet, székhelye Athén (Görögország). Küldetése az azonnali és összehangolt vészhelyzeti beavatkozás természeti katasztrófák és humanitárius válságok esetén. A HRTA strukturált, képzett önkéntes csapattal működik, és nemzeti, valamint nemzetközi intézményekkel együttműködve erősíti az ellenálló képességet, a felkészültséget és a közösségek biztonságát.



MAGYARORSZÁG · PARTNER

Magyar Református Szeretetszolgálat (MRSZ KMCS)

A katasztrófák által érintettek megsegítése iránt elkötelezett alapítvány, itthon és külföldön egyaránt.

Tartalom

05

01

Az útmutatóról

A megfigyeléstől a cselekvésig

02

Főbb megállapítások

A terep valósága

06

03

Levont tanulságok

A környezet, nem a motiváció

07

04

Stratégiai ajánlások

Négy célcsoport, egy küldetés

08

05

Esettanulmányok

Önkéntesség a gyakorlatban

11

06

Következtetés és záró gondolat

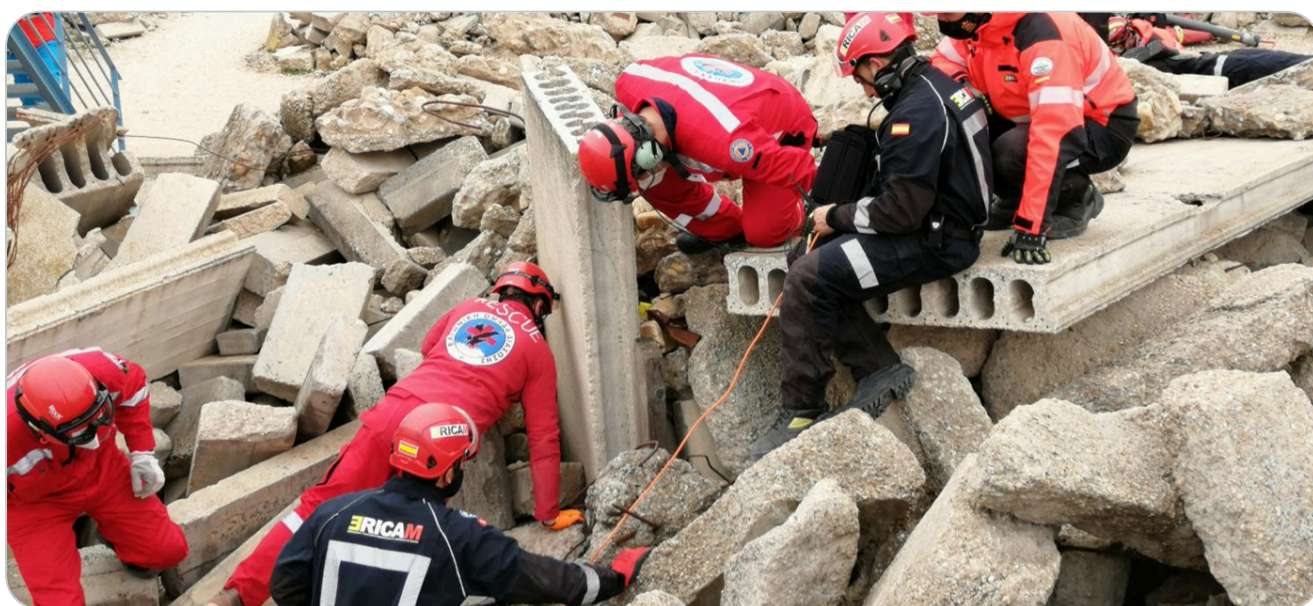
A professzionizált önkéntesség felé

12

Az útmutatóról

A megfigyeléstől a cselekvésig.

Ez a dokumentum az ENG4VOL projekt (Erasmus+) végső eredménye, amely Franciaország, Spanyolország, Görögország és Magyarország együttműködésében valósult meg. A projekt több száz önkéntes körében végzett kutatás eredményeit alakítja át gyakorlati iránymutatásokká vezetők és döntéshozók számára. A cél egyszerű: a megfigyeléstől a cselekvésig eljutva ellenálló és fenntartható önkéntességet építeni Európában.



Főbb megállapítások

A nemzetközi felmérés pontos képet adott a jelenlegi önkéntességről.

A terep valósága

Erős értékalap

Az elköteleződést elsősorban az altruizmus és a sérülékeny csoportok védelmének szándéka motiválja, messze megelőzve a karrierrel kapcsolatos szempontokat.

A tapasztalat mint hajtóerő

Azok az önkéntesek, akik már átéltek katasztrófákat (tűzeket, árvizeket), mélyebb és tartósabb elkötelezettséget mutatnak.

STRUKTURÁLIS EGYENSÚLYTALANSÁGOK

83%

Az ágazatot továbbra is erős férfi dominancia és idősödő önkéntes állomány jellemzi (átlagéletkor > 45 év), ami komoly kihívást jelent a generációs megújulás szempontjából.

AZ ELKÖTELEZŐDÉS KÖLTSÉGE

32,5%

az önkéntesek közül saját maga finanszírozza felszerelését, ami gazdasági akadályt jelent és korlátozza a befogadást.

Levont tanulságok

Az önkéntesek megtartása nem az egyéni motivációtól függ (amely rendkívül magas), hanem a szervezeti környezet minőségétől.

A környezet, nem a motiváció

Megtartás és motiváció. Az önkéntesek akkor távoznak, amikor úgy érzik, hogy „magától értetődőnek veszik” őket. A kulcs az, hogy felkészültnek érezzék magukat (képzés révén), megbecsültnek (elismerés által), valamint egy nemes küldetés részének.

Kommunikáció és koordináció. A nem egyértelmű kommunikáció az öt legfontosabb akadály egyike. A szerepek tisztázása és a rendszeres visszajelzés alapvető a pszichológiai biztonság szempontjából.

Befogadás és sokszínűség. A befogadásnak túl kell lépnie a pusztán „jó szándékon”, és formalizált politikává kell válnia (befogadási tervek, akadálymentes infrastruktúra). A sokszínű csapatok alkalmazkodóképesebbek és hatékonyabban teljesítenek összetett válsághelyzetekben.

MITŐL MARAD MEG AZ ÖNKÉNTES

01

Felkészült

a képzés révén

+

02

Megbecsült

az elismerés által

+

03

Integrált

egy nemes küldetésbe

Stratégiai ajánlások

Négy célcsoport: civil szervezetek, vezetők, intézmények és önkéntesek.

04 A • CIVIL SZERVEZETEK

Civil szervezetek számára

A szervezetek jelentik az önkéntesség szívét; itt alakulnak ki a társadalmi kapcsolatok és itt sajátíthatók el a készségek.

1

Fektessenek be fokozatos fejlődési utakba

Javasolt a képzést három szakaszra bontani: bevezetés, gyakorlati alkalmazás, készségmegtartás és vezetői kompetenciák fejlesztése. A valósághű vészhelyzeti forgatókönyvek alkalmazása növeli a műveleti önbizalmat.

2

Beilleszkedési támogatás

A korai lemorzsolódás kockázatának csökkentése érdekében (különösen a fiatalok esetében) minden új önkéntes mellé mentort kell kijelölni már a képzés kezdetétől.

3

A mindennapi elismerés kultúrája

Az éves kitüntetésekén túl az elismerésnek rendszeresnek kell lennie. Egy egyszerű köszönet egy bevetés után vagy a megszerzett készségek elismerése az értékelő megbeszéléseken kulcsfontosságú a megtartás szempontjából.

4

A pénzügyi akadályok lebontása

Az önkéntesség nem válhat luxussá. A civil szervezeteknek törekedniük kell a rejtett költségek (felszerelés, utazás) megszüntetésére, amelyek kizárják a társadalmilag vagy gazdaságilag sérülékeny csoportokat.



Vezetők és intézmények számára

04 B · VEZETŐK

Önkéntes-koordinátorok és vezetők számára

Ők kezelik napi szinten az emberi és operatív feladatokat.

1

Strukturált és átlátható kommunikáció

A homályos kommunikáció jelentős akadály. Tegyük rendszerszerűvé a művelet előtti eligazításokat (szerepkörök tisztázása) és az utólagos értékeléseket (tanulságok levonása és érzelmi támogatás).

2

A kiegészítés megelőzése proaktív módon

Az önkéntesek körülbelül 20%-a pszichológiai terhelésről számol be. A vezetőknek intézményesíteniük kell a pszichoszociális támogatást, és ösztönözniük kell a nyílt párbeszédet a nehéz küldetések után.

3

Befogadó vezetés

A pusztán elméleti „nyitottság” helyett aktív befogadásra van szükség. Ez magában foglalja a fiatal szülők időbeosztásához igazodó munkarendet, a vezetői profilok sokszínűségének növelését, valamint az akadálymentesítési politikák látható és egyértelmű kommunikálását.

04 C · INTÉZMÉNYEK

Közüntézmények és döntéshozók számára

Feladatuk a jogi keretek és a szükséges erőforrások biztosítása.

1

A jogi és szociális védelem megerősítése

Kiemelt ajánlás olyan jogi keretek kialakítása, amelyek védelmet biztosítanak az önkéntesek munkahelyének, amikor hosszabb ideig tartó vészhelyzetek során mozgósítják őket.

2

Az erőforrások stabilitása

Az intézményeknek biztosítaniuk kell a tanúsított eszközök és a magas minőségű egyéni védőfelszerelések (PPE) beszerzéséhez szükséges stabil finanszírozást, megelőzve azt, hogy az önkéntesek saját költségükön szereljék fel magukat.

3

A nemzetközi együttműködés előmozdítása

A projekt javasolja az európai csereprogramok (például Erasmus+) eredményeinek hasznosítását a jó gyakorlatok megosztása érdekében, mint például a francia minősítési rendszerek vagy a spanyol közösségi integrációs modellek.

Maguknak az önkénteseknek

Az önkéntesek biztonsága és jólléte a műveleti felkészültség alapvető eleme, ezért kiemelt prioritásként kell kezelni.

1

Önismeret és korlátok felismerése

Minden önkéntesnek tisztában kell lennie saját fizikai és mentális korlátaival, és felhatalmazottnak kell éreznie magát arra, hogy szükség esetén segítséget kérjen.

2

A támogató rendszerek használata

Az utólagos értékeléseket és a pszichológiai támogatást komolyan kell venni; ezek egészségmegőrző szakmai eszközök, nem pedig a gyengeség jelei.

3

Társas támogatás és bizalom

Támaszkodjanak a csapattagok támogatására, akik megértik a terepen szerzett egyedi tapasztalatokat. A fenntartható önkéntesség az elkötelezettség, a pihenés és annak bizalma közötti egyensúlyon alapul, hogy jelezzük, amikor egy helyzet túlterhelővé válik.



05

Esettanulmányok

Ez a rész bemutatja, hogyan működik a polgári védelmi önkéntesség a gyakorlatban jelentős válsághelyzetek során.



SPANYOLORSZÁG • ESDP

A specializációs modell

Egy 99%-ban önkéntes alapú, kutyas kutató-mentésre (K9) szakosodott szervezet példája.

FŐ TANULSÁG

A magas fokú specializáció rendkívül erős megtartó tényező; az önkéntesek azért maradnak, mert szakértőnek érzik magukat egy létfontosságú szakterületen.



FRANCIAORSZÁG • PUI

Nemzetközi bevetések logisztikája

A 2023-as törökországi földrengés utáni beavatkozás elemzése.

FŐ TANULSÁG

A siker az önkéntesek azon képességén múlik, hogy saját logisztikájukat (USAR protokollok szerint) önállóan kezeljék, és ne terheljék a fogadó országot.



GÖRÖGORSZÁG • HRTA

A tempi vasúti katasztrófa

Válaszadás egy súlyos vonatszerencsétlenségre.

FŐ TANULSÁG

Rávilágít a „spontán önkéntesek” integrálását segítő protokollok szükségességére, valamint a nagy intenzitású jeleneteknek kitett személyek azonnali pszichológiai feldolgozásának kritikus fontosságára.



MAGYARORSZÁG • MRSZ

Koordináció technológiai támogatással

Digitális platform alkalmazása a mozgósításban.

FŐ TANULSÁG

A technológia csökkenti a várakozásból fakadó frusztrációt. Az az önkéntes, aki egy alkalmazás segítségével pontosan tudja, hová kell mennie, hatékonyabb és elkötelezettebb.

Az ellenálló és professzionizált önkéntesség felé

Az ENG4VOL projekt rámutat arra, hogy az európai polgári védelem ereje nem csupán a technológiában, hanem az emberi elkötelezettségben rejlik. Ugyanakkor többé nem támaszkodhatunk kizárólag a „jó szándékra”. Három fő üzenet:

1

Az önkéntestől a szakértőig

Az önkéntesek hosszú távú elköteleződéséhez teljes értékű szakemberekként kell kezelni őket, ingyenes hozzáféréssel a felszereléshez és magas szintű, tanúsított képzésekhez.

2

Emberközpontú vezetés

Az önkéntesek megtartása szorosan összefügg a vezetés minőségével. Az átlátható kommunikáció és a pszichológiai támogatás működési szükségszerűség.

3

Intézményi elismerés szükségessége

A jövő éghajlati és biztonsági kihívásainak kezeléséhez a döntéshozóknak védeniük kell az önkéntes státuszt, ösztönözniük kell a nők és a fiatalok részvételét, valamint biztosítaniuk kell a munkahelyvédelmet válsághelyzetek idején.



Az önkéntességbe történő befektetés ma a közösségeink holnapi biztonságának garanciája.

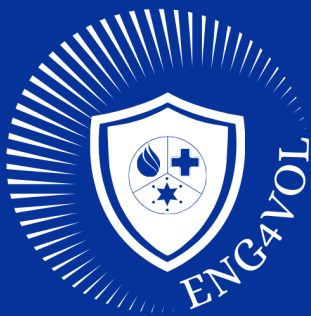
Ez az útmutató csupán az első lépés; a polgári védelem jövője ezen ajánlások konkrét alkalmazásán keresztül épül minden beavatkozási területen.



TUDJON MEG TÖBBET

Ez a zsebkalauz az ENG4VOL zárójelentésének legfontosabb tanulságait és ajánlásait foglalja össze. A teljes statisztikai adatsorok, szervezeti értékelési sablonok és részletes esettanulmányok eléréséhez kérjük, tekintse meg a zárójelentést.

[A zárójelentés itt olvasható: eng4volproject.eu](https://eng4volproject.eu)



“

Együtt erősítsük
az elköteleződést
egy
biztonságosabb
Európáért.



ESCUOLA ESPAÑOLA
SALVAMENTO
Y DETECCIÓN
CON PERROS



Co-funded by the
European Union